

GENERÁLNA PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Štúrova 2, 812 85 Bratislava

Asociácia na podporu obnoviteľných zdrojov energie
Námestie svätého Egídia 102/10
058 01 Poprad

Váš list číslo/zo dňa
4. januára 2026

Naše číslo
1 GÚp 2/26/1000-9

Vybavuje
JUDr. Karolína Staroňová

Bratislava
31. augusta 2026

Vec

**Podnet na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov –
upovedomenie o vybavení podnetu**

Dňa 4. januára 2026 bol Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „**Generálna prokuratúra**“) elektronicky doručený podnet Asociácie na podporu obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „**Asociácia**“) s dátumom 5. januára 2026, ktorým namietate

- a) nezákonnosť a neústavnosť § 5 ods. 2, § 7 ods. 5, § 8 ods. 4 a 5 vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 503/2022 Z. z., ktorou sa ustanovuje teplota teplej vody na odbernom mieste a pravidlá rozpočítavania nákladov na množstvo tepla dodaného v teplej vode, nákladov na množstvo dodaného tepla na vykurovanie, nákladov na množstvo dodaného tepla alebo množstva tepla vyrobeného v decentralizovanom zdroji tepla v znení neskorších predpisov (ďalej len „**vyhláška č. 503/2022 Z. z.**“) a tiež nesúlad týchto ustanovení s protokolom č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „**dohovor**“),
- b) neústavnosť § 20 ods. 1 a 4 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon č. 657/2004 Z. z.**“) a tiež nesúlad týchto ustanovení s čl. 1 protokolu č. 1 k dohovoru.

Toto upovedomenie sa týka vybavenia podnetu Asociácie zo 4. januára 2026 v časti, ktorou namietate nesúlad vyššie uvedených ustanovení zákona č. 657/2004 Z. z. a vyhlášky č. 503/2022 Z. z. s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „**ústava**“) a s protokolom č. 1 k dohovoru.

V časti, ktorou Asociácia namieta rozpor vyhlášky č. 503/2022 Z. z. so zákonom č. 657/2004 Z. z., ako aj zákonom č. 157/2018 Z. z. o metrológii v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon č. 157/2018 Z. z.**“), bol Váš podnet zo 4. januára 2026 vybavený netrestným odborom Generálnej prokuratúry upovedomením sp. zn. VI/1 Gd 31/26/1000-4 z 12. marca 2026, a to jeho odložením. **Následne po tomto vybavení bol dňa 11. júna 2026 v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka zákonov“) vyhlásený nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 1/2026-53 zo 6. mája 2026 (ďalej len „**nález zo 6. mája 2026**“).**

Ad a) namietaná neústavnosť § 5 ods. 2, § 7 ods. 5, § 8 ods. 4 a 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z.

Nálezom zo 6. mája 2026 Ústavný súd rozhodol o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „**Národná rada**“) doručenom Ústavnému súdu 16. decembra 2025 tak, že ustanovenia § 7 ods. 5 a § 8 ods. 4 a 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. nie sú v súlade s čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 1 písm. a), čl. 20 ods. 1 a čl. 123 ústavy, čl. 1 protokolu č. 1 k dohovoru a § 18 ods. 11 zákona č. 657/2004 Z. z. s tým, že vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel.

Ustanovenia § 7 ods. 5 a § 8 ods. 4 a 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z., ktorých nesúlad Ústavný súd vyslovil, stratili podľa čl. 125 ods. 3 ústavy a § 91 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon č. 314/2018 Z. z.**“) účinnosť dňom vyhlásenia nálezu zo 6. mája 2026 v Zbierke zákonov.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „**Ministerstvo hospodárstva**“) je podľa čl. 125 ods. 3 ústavy a § 91 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. povinné uviesť vyššie uvedené ustanovenia vyhlášky č. 503/2022 Z. z. do súladu s ústavou, protokolom č. 1 k dohovoru a so zákonom č. 657/2004 Z. z., pričom je viazané právnym názorom vysloveným v náleze zo 6. mája 2026. Ak tak do šiestich mesiacov od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov neurobí, ustanovenia § 7 ods. 5 a § 8 ods. 4 a 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. stratia platnosť.

Zhrnúc vyššie uvedené, vo Vašom podnete namietané ustanovenia § 7 ods. 5 a § 8 ods. 4 a 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. dňom 11. júna 2026 stratili účinnosť. Následne tieto ustanovenia stratia na základe vyššie uvedenej právnej úpravy dňom 11. decembra 2026 platnosť, pokiaľ ich Ministerstvo hospodárstva v tejto lehote nezmení tak, aby boli v súlade s ústavou, protokolom č. 1 k dohovoru a so zákonom č. 657/2004 Z. z.

V podnete zo 4. januára 2026 navyše namietate aj neústavnosť § 5 ods. 2 vyhlášky č. 503/2022 Z. z.

Podľa § 5 ods. 2 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. ak sú v objekte rozpočítavania aj byty alebo nebytové priestory s individuálnym vykurovaním, cez ktoré prechádzajú spoločné rozvody vykurovacej sústavy, náklady na vykurovanie sa rozdelia na základnú zložku a spotrebnú zložku, pričom základná zložka tvorí 30 % a spotrebná zložka 70 % z celkových nákladov. Obidve zložky sa rozpočítavajú konečným spotrebiteľom v pomere podlahovej plochy bytu alebo nebytového priestoru a spoluvlastníckeho podielu na spoločných priestoroch konečného spotrebiteľa k celkovej podlahovej ploche všetkých bytov, nebytových priestorov a spoločných priestorov v objekte rozpočítavania, pričom základná zložka sa rozpočíta aj medzi vlastníkov bytov a nebytových priestorov s individuálnym vykurovaním.

Aj vo vzťahu k uvedenému ustanoveniu poukazujem na nález zo 6. mája 2026. Navrhovatelia v konaní, v ktorom Ústavný súd rozhodol týmto nálezhom, namietali len nesúlad § 8 ods. 4 a 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. Napriek tomu Ústavný súd vyslovil nezákonnosť a neústavnosť aj ustanovenia § 7 ods. 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z., keď v náleze zo 6. mája 2026 skonštatoval, že rovnaký záver o nesúlade s čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 1 písm. a), čl. 20 ods. 1 a čl. 123 ústavy, čl. 1 protokolu č. 1 k dohovoru a § 18 ods. 11 zákona č. 657/2004 Z. z. je nutné vziať hnuť aj na navrhovateľmi nenamietané ustanovenie § 7 ods. 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. Pre úplnosť uvádzam, že Ústavný súd tak rozhodol na základe § 89 zákona č. 314/2018 Z. z.

Podľa § 89 zákona č. 503/2022 Z. z. ak Ústavný súd v konaní o súlade právnych predpisov zistí nesúlad preskúmaného právneho predpisu nižšej právnej sily, jeho časti alebo niektorého jeho ustanovenia s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, a pritom v priamej vecnej súvislosti s predmetom svojho prieskumu zistí nesúlad aj ďalšieho právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého jeho ustanovenia s tým istým právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s tou istou medzinárodnou zmluvou, ktoré sú uvedené v návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov, vydá nález o zistenom nesúlade aj tohto ďalšieho právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého jeho ustanovenia.

Ústavný súd sa v odôvodnení nálezu zo 6. mája 2026 zaoberal aj Vami namietaným § 5 ods. 2 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. V tejto súvislosti uviedol, že vo vyhláške č. 503/2022 Z. z. sa nachádza aj úprava bytov s individuálnym vykurovaním (§ 5 ods. 2), čo však predstavuje terminologickú odlišnosť, avšak znenie tohto ustanovenia obdobne ako v prípade odpojených bytov, zdôrazňuje rozpočítanie základnej zložky aj medzi tieto byty.

V súvislosti s vyššie uvedenou terminologickou nepresnosťou pre vysvetlenie uvádzam, že zatiaľ čo § 7 ods. 5 a § 8 ods. 4 a 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. ustanovujú právnu úpravu pre „*byty a nebytové priestory, ktoré sú odpojené od vykurovacej sústavy*“ Asociáciou namietaný § 5 ods. 2 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. ustanovuje právnu úpravu pre „*byty alebo nebytové priestory s individuálnym vykurovaním, cez ktoré prechádzajú spoločné rozvody vykurovacej sústavy*“.

S poukazom na túto terminologickú odlišnosť Ústavný súd nevyslovil nezákonnosť a neústavnosť aj § 5 ods. 2 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. Napriek tomu svoje závery v odôvodnení nálezu zo 6. mája 2026 Ústavný súd vzťahoval aj na byty s individuálnym vykurovaním.

Pokiaľ ide o právnu úpravu vyhlášky č. 503/2022 Z. z.

- v § 5 ustanovuje rozpočítavanie nákladov na vykurovanie podľa podlahovej plochy bytu a nebytového priestoru, ak v objekte rozpočítavania nie sú zapojené určené meradlá tepla ani pomerové rozdeľovače u konečných spotrebiteľov [podľa § 18 ods. 4 písm. a) zákona č. 657/2004 Z. z.], pričom § 5 ods. 2 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. ustanovuje, že základná zložka sa rozpočíta aj medzi vlastníkov bytov a nebytových priestorov s individuálnym vykurovaním,
- v § 7 ustanovuje rozpočítavanie nákladov na teplo pre bytovú odovzdávaciu stanicu tepla, pričom § 7 ods. 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. ustanovoval (pozn. do uverejnenia nálezu zo 6. mája 2026 v Zbierke zákonov), že základná zložka podľa odseku 4 sa rozpočítava aj medzi byty a nebytové priestory, ktoré sú odpojené od vykurovacej sústavy v objekte rozpočítavania, ak vlastníci bytov a nebytových priestorov nerozhodnú o úprave koeficientov podľa prílohy č. 3,
- v § 8 ustanovuje rozpočítavanie nákladov na teplo, ak sú v objekte rozpočítavania zapojené pomerové rozdeľovače alebo určené meradlá na meranie tepla u konečného spotrebiteľa, pričom § 8 ods. 4 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. ustanovoval (pozn. do uverejnenia nálezu zo 6. mája 2026 v Zbierke zákonov), že základná zložka podľa odseku 3 sa rozpočítava aj medzi byty a nebytové priestory, ktoré sú odpojené od vykurovacej sústavy v objekte rozpočítavania.

Aj keď vyššie uvedené ustanovenia vyhlášky č. 503/2022 Z. z. používajú odlišnú terminológiu, z dôvodovej správy sa javí, že ide „len“ o terminologickú nedôslednosť jej

predkladateľa. Vyhláška č. 503/2022 Z. z. v § 8 ods. 4 síce ustanovuje, že základná zložka sa rozpočítava aj medzi odpojené byty a nebytové priestory, v dôvodovej správe k tomuto ustanoveniu sa však uvádza, že základnú zložku uhradí aj užívateľ priestorov s individuálnym vykurovaním (pozn. rovnako ako v dôvodovej správe k § 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z.). Navyše ani nepovažujem za dôvodné, aby vyhláška č. 503/2022 Z. z. rozlišovala pri rozpočítavaní nákladov na vykurovanie, ak v objekte rozpočítavania nie sú zapojené určené meradlá tepla ani pomerové rozdeľovače u konečných spotrebiteľov a ak tieto meradlá alebo pomerové rozdeľovače zapojené sú, medzi bytmi a nebytovými priestormi, ktoré sú odpojené od vykurovacej sústavy v objekte rozpočítavania a bytmi a nebytovými priestormi s individuálnym vykurovaním.

Pre úplnosť uvádzam, že predchádzajúce vyhlášky, ktoré ustanovovali pravidlá rozpočítavania nákladov za dodané teplo na vykurovanie, v prípade, ak v objekte rozpočítavania nie sú zapojené pomerové rozdeľovače tepla ani určené meradlá a osobitne v týchto prípadoch, ak jednotlivé byty a nebytové priestory majú rozdielnu konštrukčnú výšku jednotlivých miestností a tiež v prípade, ak sú v objekte rozpočítavania zapojené pomerové rozdeľovače tepla rovnakého typu alebo určené meradlá [vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 630/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného na prípravu teplej úžitkovej vody a rozpočítavania množstva dodaného tepla v znení vyhlášky č. 358/2009 Z. z. (§ 5 až § 7) a vyhláška Ministerstva hospodárstva č. 240/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného v teplej úžitkovej vode a rozpočítavania množstva tepla v znení vyhlášky č. 168/2021 Z. z. (§ 5 až § 7)] ustanovovali, že základná zložka na dodané teplo sa rozpočítava aj medzi užívateľov bytov a nebytových priestorov, ktorí mali individuálne vykurovanie, t. j., nie ktorí boli odpojení od vykurovacej sústavy v objekte rozpočítavania.

S poukazom na vyššie uvedené sa prikláňam k záveru, že aj napriek vyššie uvedenej terminologickej nepresnosti § 5 ods. 2 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. ide rovnako o byty a nebytové priestory, ktoré sú odpojené od vykurovacej sústavy v objekte rozpočítavania.

V tejto súvislosti považujem za potrebné poukázať na to, že Ministerstvo hospodárstva ako vecný gestor (§ 37 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov) predložilo 11. mája 2026 do medzirezortného pripomienkového konania pod legislatívny konaním č. LP/2026/131 návrh zákona o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „**návrh zákona**“); pripomienkové konanie bolo ukončené 29. mája 2026. Následne Ministerstvo hospodárstva s poukazom na závery vyplývajúce z nálezu zo 6. mája 2026 návrh zákona doplnilo v čl. VI o ustanovenia, ktorými sa okrem iného mení znenie § 1 ods. 3 písm. c), § 2 písm. s) a § 18 ods. 4 a 11 zákona č. 657/2004 Z. z. Zmenu týchto ustanovení zákona č. 657/2004 Z. z. Ministerstvo hospodárstva odôvodnilo v dôvodovej správe nálezom zo 6. mája 2026. Návrh tohto zákona bol 13. augusta 2026 predložený Legislatívnej rade vlády Slovenskej republiky a bol zaradený v programe jej rokovania na deň 25. august 2026.

Ústavný súd sa v náleze zo 6. mája 2026 zaoberal aj namietaným rozporom vyššie uvedených ustanovení vyhlášky č. 503/2022 Z. z. s čl. 59 ústavy, ktorý namieta v podnete aj Asociácia. V tejto súvislosti Ústavný súd uviedol, že podstata úhrady nákladov za teplo nemá charakter dane alebo poplatku, keďže k platbe dochádza za dodané teplo. Pokiaľ teda bude na úrovni zákona č. 657/2004 Z. z. zadefinovaná primeraná povinnosť podieľať sa na

**Pred
účinnosťou
nálezu ÚS**

nákladoch na vykurovanie vlastníckmi odpojených bytov, nepôjde o daň alebo poplatok, ale protihodnotu za dodané teplo.

V súvislosti s nálezom zo 6. mája 2026 považujem za potrebné poukázať na to, že Ústavný súd v ňom, okrem iného, tiež konštatoval, že otázky, či sa vlastník bytu môže odpojiť od vykurovacej sústavy a aké práva a povinnosti má mať vo vzťahu k ostatným vlastníkom bytov, ktoré nie sú odpojené od vykurovacej sústavy, v súvislosti s ich nákladmi na spoločné vykurovanie nie je len otázkou expertnou, ale aj otázkou verejnej politiky v energetike a že javí sa plne legitímne, aby časť nákladov znášali aj vlastníci odpojených bytov či bytov s individuálnym vykurovaním. Povinnosť hradiť náklady v primeranej miere však musí byť upravená predvídateľne a stabilne zákonom. Výklad Ministerstva hospodárstva, keď prostredníctvom iného zákona (pozn. zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov), ktorý takisto bližšie nešpecifikuje práva a povinnosti vlastníkov odpojených bytov [s výnimkou § 14b písm. m) uvedeného zákona č. 182/1993 Z. z.], ktorý pojednáva o súhlase s odpojením od spoločných rozvodov vykurovania], Ústavný súd vyhodnotil ako je neprimerane extenzívny.

V nadväznosti na závery Ústavného súdu vyplývajúce z nálezu zo 6. mája 2026 možno konštatovať, že tieto sú v súlade so závermi odboru legislatívy, stratégie a ústavného práva Generálnej prokuratúry, ku ktorým prokurátori tohto odboru dospeli v súvislosti s preskúmaním ústavnosti namietaných ustanovení vyhlášky č. 530/2022 Z. z. v nadväznosti na viacero podnetov, ktoré boli Generálnej prokuratúre doručené ešte v roku 2024. Týmito podnetmi ich podávateľia namietali rozpor vyhlášky č. 503/2022 Z. z. so zákonom č. 657/2004 Z. z., a to z dôvodu, že odo dňa jej účinnosti, t. j. od 1. januára 2023, sa na jej základe od vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome s individuálnym zdrojom tepla na vykurovanie vymáhali platby za teplo na vykurovanie, ktoré im nebolo dodané a ktoré je „len“ fiktívne odhadované, tzv. prechodové teplo bez merateľných údajov. V podnete podávateľia namietali aj retroaktivitu vyhlášky č. 503/2022 Z. z. a tiež, že na jej základe dochádza k diskriminácii vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome s individuálnym zdrojom tepla na vykurovanie oproti vlastníkom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome pripojeným k centrálnemu zdroju tepla na vykurovanie.

Odbor legislatívy, stratégie a ústavného práva Generálnej prokuratúry vybavoval vyššie uvedené podnety v časti, ktorou ich podávateľia namietali neústavnosť vyhlášky č. 503/2022 Z. z., t. j. porušenie princípu zákazu retroaktivity (rozpor s čl. 1 ods. 1 ústavy) a princípu rovnosti (čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy). Tieto podnety boli vybavené ich odložením. V časti, ktorou podávateľia namietali rozpor vyhlášky č. 503/2022 Z. z. so zákonom č. 657/2004 Z. z., vyššie uvedené podnety vybavoval netrestný odbor Generálnej prokuratúry.

Z upovedomení o vybavení týchto podnetov vyplýva, že odbor legislatívy, stratégie a ústavného práva Generálnej prokuratúry, ktorý preskúmaval neústavnosť vyhlášky č. 503/2022 Z. z. vyhodnotil právnu úpravu, podľa ktorej sa základná zložka nákladov na vykurovanie v prípade centrálného zdroja tepla primerane rozpočítava aj na byty a nebytové priestory, ktoré sú odpojené od vykurovacej sústavy v objekte rozpočítavania, ako ústavne akceptovateľnú. Namietaná právna úprava tak nebola vyhodnotená ako retroaktívna a ani ako diskriminačná. V tejto súvislosti prokurátori poukázali aj na závery vyplývajúce z rozsudku Súdneho dvora (štvrtá komora) z 5. decembra 2019 v spojených veciach C-708/17 a C-725/17 (ďalej len „**rozsudok z 5. decembra 2019**“).

Rozsudkom z 5. decembra 2019 Súdny dvor rozhodol, že čl. 13 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/32/ES z 5. apríla 2006 o energetickej účinnosti

konečného využitia energie a energetických službách, a ktorou sa zrušuje smernica Rady 93/76/EHS (ďalej len „**smernica 2006/32/ES**“) a čl. 10 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (ďalej len „**smernica 2012/27/EÚ**“) sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že v budove v spoluvlastníctve sa vyúčtovania týkajúce sa spotreby tepla vnútorným zariadením vystavujú pre každého vlastníka bytu v budove pomerne k vykurovanému objemu jeho bytu aj keď vlastník bytu osobne nežiadal o dodávanie vykurovania a vo svojom byte ho nepoužíva.

Vo vyššie uvedených upovedomeniach o vybavení podnetov odbor legislatívy, stratégie a ústavného práva Generálnej prokuratúry tiež konštatoval, že rozdelenie nákladov na teplo na vykurovanie na základnú zložku a zložku spotrebnú, nie je v členských štátoch ničím výnimočným. Navyše základná zložka, ktorá nie je závislá na správaní sa konečných spotrebiteľov, sa rozúčtováva medzi užívateľov bytových jednotiek v dome, ktorí sú odpojení od centrálného zdroja tepla, napríklad aj v susednej Českej republike (§ 5 ods. 2 vyhlášky Ministerstva pre miestny rozvoj Českej republiky č. 269/2015 Sb. o rozúčtovaní nákladov na vykurovanie a spoločnú prípravu teplej vody pre dom v znení neskorších predpisov). Je tomu tak najmä z dôvodu, aby sa aj títo užívatelia podieľali na vykurovaní spoločných častí domu, na stratách z rozvodov tepla v rámci domu a aj smerom von z objektu.

Pre úplnosť uvádzam, že v čase posudzovania namietanej právnej úpravy vyhlášky č. 503/2022 Z. z. na základe podnetov z roku 2024, išlo o znenie tejto vyhlášky pred prijatím vyhlášky č. 337/2024 Z. z., ktorou bola s účinnosťou od 15. decembra 2024 zmenená a doplnená vyhláška č. 503/2022 Z. z., a to aj pokiaľ ide o znenie § 7 ods. 5 a § 8 ods. 4 a 5 tejto vyhlášky.

Asociácia v súvislosti s ustanoveniami § 5 ods. 2, § 7 ods. 5, § 8 ods. 4 a 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. v podnete tiež namieta, že tieto ustanovenia vychádzajú z údajov z necertifikovaných pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov, ktoré nie sú určenými meradlami podľa zákona o metrológii a nemenia teplo v zákonných jednotkách energie.

Vo vyššie uvedených upovedomeniach o vybavení podnetov sa odbor legislatívy, stratégie a ústavného práva Generálnej prokuratúry zaoberal aj problematikou pomerových rozdeľovačov tepla. V tejto súvislosti stručne uvádzam právne závery, ku ktorým Generálna prokuratúra dospela.

Vyúčtovanie tepla na vykurovanie v domoch s centrálnym (spoločným) vykurovaním je (bolo) predmetom úpravy vo viacerých európskych smerniciach. Konkrétne počas účinnosti zákona č. 657/2004 Z. z. sú (boli) to tieto smernice

1. smernica Rady 93/76/EHS z 13. septembra 1993 o znižovaní emisií oxidu uhličitého prostredníctvom energetickej účinnosti (ďalej len „**smernica 93/76/EHS**“). Podľa tejto smernice mali byť náklady na vykurovanie vypočítané v primeranom pomere ku skutočnej spotrebe a rozdelenie týchto nákladov medzi používateľov malo byť vykonané na základe určitého množstva tepla spotrebovaného každým používateľom (čl. 3).

2. smernica 2006/32/ES (pozn. pozri vyššie). Podľa tejto smernice malo byť vyúčtovanie nákladov na vykurovanie podľa potreby založené na skutočnej spotrebe energie (čl. 13 ods. 2) a v tej súvislosti mali členské štáty v miere, v ktorej to bolo technicky možné, finančne rozumné a primerané vzhľadom na možné úspory energie, poskytnúť koncovým odberateľom individuálne meracie zariadenia presne zobrazujúce skutočnú spotrebu (čl. 13 ods. 1).

Členské štáty mali možnosť (nie povinnosť) zaviesť transparentné pravidlá pre rozdelenie nákladov na spotrebu tepla.

3. smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ (pozn. pozri vyššie). Podľa tejto smernice mali členské štáty pre každú jednotku v dome v prípade, ak to bolo technicky možné a nákladovo efektívne nainštalovať individuálne meradlá spotreby. V opačnom prípade sa mali na meranie vykurovania použiť individuálne pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov, ktoré merali spotrebu tepla na každom vykurovacom telese, ibaže by členský štát preukázal, že **inštalácia takýchto pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov nie je nákladovo efektívna**; v takom prípade mohli členské štáty zvážiť alternatívne nákladovo efektívne spôsoby merania spotreby tepla. Členské štáty mohli zaviesť transparentné pravidlá pre rozdelenie nákladov na spotrebu tepla s cieľom zabezpečiť transparentnosť a presnosť vyúčtovania individuálnej spotreby (čl. 9 ods. 3).

4. smernica Európskeho parlamentu (EÚ) 2018/2002 z 11. decembra 2018, ktorou sa mení smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti (ďalej len „**smernica 2018/2002**“). Podľa smernice 2012/27/EÚ v znení smernice 2018/2002 zostala povinnosť členských štátov nainštalovať individuálne meradlá spotreby pre každú jednotku v dome len v prípade, ak je to technicky možné a nákladovo efektívne, a to z hľadiska primeranosti vzhľadom na možné úspory energie, nezmenená. **Ak to nie je možné, zostala viac menej rovnako upravená aj povinnosť členských štátov zaviesť pomerové meranie tepla s tým, že každý členský štát bol povinný jednoznačne stanoviť a zverejniť všeobecné kritériá, metodiky a/alebo postupy na stanovenie technickej neuskutočiteľnosti a nákladovej neefektívnosti použitia individuálnych meradiel, resp. pomerových rozdeľovačov (čl. 9b ods. 1).** V revidovanej smernici 2012/27/EÚ bola pre členské štáty ustanovená, nie voľiteľnosť, ale už povinnosť zabezpečiť zavedenie transparentných a verejne dostupných vnútroštátnych pravidiel rozdeľovania nákladov (čl. 9b ods. 3). **V prípade, ak meradlá alebo pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov boli nainštalované, revidovaná smernica 2012/27/EÚ ustanovovala pre členské štáty povinnosť zabezpečiť, aby informácie o vyúčtovaní a spotrebe boli spoľahlivé, presné a založené na skutočnej spotrebe alebo na odpočte pomerového rozdeľovača vykurovacích nákladov v súlade s bodmi 1 a 2 prílohy VIIa tejto smernice (čl. 10a ods. 1).**

5. smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (prepracované znenie) (ďalej len „**smernica 2023/1791**“).

Podľa tejto smernice zostali v porovnaní so smernicou 2012/27/EÚ v znení smernice 2018/2002 viac menej nezmenené povinnosti členských štátov ohľadom inštalácie individuálnych meradiel spotreby pre každú jednotku v dome, tiež ohľadom inštalácie pomerových rozdeľovačov, povinnosti jednoznačne stanoviť a zverejniť všeobecné kritériá, metodiky a postupy na stanovenie technickej neuskutočiteľnosti a nákladovej neefektívnosti použitia individuálnych meradiel, resp. pomerových rozdeľovačov, tiež povinnosti zabezpečiť zavedenie transparentných a verejne dostupných vnútroštátnych pravidiel rozdeľovania nákladov a povinnosti zabezpečiť, aby informácie o vyúčtovaní a spotrebe boli spoľahlivé, presné a založené na skutočnej spotrebe alebo na odpočte pomerového rozdeľovača vykurovacích nákladov v súlade s prílohou IX bodmi 1 a 2 tejto smernice pre všetkých konečných spotrebiteľov.

Zhrnúc vyššie uvedené, povinnosť inštalovať za stanovených podmienok pomerové rozdeľovače bola po prvýkrát upravená v smernici 2012/27/EÚ účinnej od 5. júna 2014 s tým, že v revidovanej smernici 2012/27/EÚ (v znení smernice 2018/2002) bola pre členské štáty

ustanovená po prvýkrát povinnosť zabezpečiť zavedenie transparentných a verejne dostupných vnútroštátnych pravidiel rozdeľovania nákladov.

Pomerovým meraním tepla sa na účely európskych smerníc rozumie meranie spotreby v individuálnych jednotkách nachádzajúcich sa v bytových domoch alebo viacúčelových budovách, v ktorých sú tieto jednotky zásobované teplom z centrálného zdroja s tým, že ich užívatelia nemajú žiadny priamy ani individuálny zmluvný vzťah s dodávateľom tepla. Pomerové meranie sa podľa európskych smerníc vyžaduje ako všeobecné pravidlo, pričom podlieha vyššie uvedeným podmienkam, ktoré boli ustanovené v jednotlivých smerniciach. V prípade, ak sú meradlá alebo pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov nainštalované, vyúčtovanie tepla na vykurovanie musí byť spoľahlivé, presné a založené na skutočnej spotrebe (v prípade meradiel) alebo na odpočte pomerového rozdeľovača vykurovacích nákladov (v prípade pomerových rozdeľovačov).

V nadväznosti na vyššie uvedené považujem za potrebné poukázať na to, že aj keď smernica 2006/32/ES neupravovala pomerové rozdeľovače, ale upravovala „len“ individuálne meracie zariadenia podľa vyššie uvedeného rozsudku z 5. decembra 2019, pri ich inštalácii bolo potrebné aj v prípade tejto smernice 2006/32/ES zohľadniť uskutočniteľnosť takej inštalácie v budovách, ktoré boli staré. Vykonať túto inštaláciu však nebolo vždy realistické, rozumné alebo primerané vzhľadom na neprimerané výdavky, ktoré by táto inštalácia mohla spôsobiť. Keďže inštalácia individuálnych meradiel nebola vždy možná, samotné vyúčtovania mohli byť založené na skutočnej spotrebe energie aj podľa tejto smernice 2006/32/ES len pokiaľ to bolo technicky možné, čo okrem iného potvrdzuje použitie slovného spojenia „podľa potreby“ v čl. 13 ods. 2 smernice 2006/32/ES.

Súdny dvor v odôvodnení rozsudku z 5. decembra 2019 okrem iného tiež konštatoval, že za nevyžiadané dodanie a teda za porušenie práv spotrebiteľa nemožno považovať takú vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá stanovuje, že vlastníci bytu v budove, ktorá je pripojená k sieti ústredného kúrenia, sú povinní prispievať na náklady spotreby tepla spoločných priestorov a vnútorných zariadení budovy, aj keď osobne nežiadali o dodávanie vykurovania a vo svojom byte ho nepoužívajú.

Ak sa teplo, chlad alebo teplá voda do budovy dodáva z centrálného zdroja, ktorý obsluhuje niekoľko budov, alebo zo systému centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom, určené meradlo je nainštalované pri výmenníku tepla alebo na odbernom mieste, tzv. päta domu. Ide o určené meradlá podľa § 2 písm. o) zákona č. 657/2004 Z. z. v spojení s § 2 písm. h) zákona č. 157/2018 Z. z.

Za určeným meradlom sú obvykle umiestnené pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov vymedzené v § 2 písm. h) zákona č. 657/2004 Z. z., ktoré nie sú určenými meradlami podliehajúcimi metrologickej kontrole podľa zákona č. 157/2018 Z. z.

Zhrnúc vyššie uvedené, pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov nie sú kalibrovaným meračom tepla. Pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov ani nemerajú fyzikálnu veličinu, ale len registrujú dieliky, ktoré predstavujú teplo dodané do priestoru jednotlivými vykurovacími telesami. Dodávateľ tepla vystavuje faktúru na dodávku tepla podľa množstva tepla nameraného na určenom (fakturačnom) meradle pre bytový dom. Následne sa konečným spotrebiteľom vystavujú platby na základe plochy bytov a na základe podružného merania. Účelom podružných meračov je jednotným spôsobom poskytnúť informáciu o spotrebe tepla pre konkrétne vykurovacie telesá a v súčte potom pre jednotlivé byty v bytovom dome, ktorý zdieľa spoločný vykurovací systém, a poskytnúť tak podklad pre rozdelenie časti nákladov na vykurovanie. Pomáhajú spravodlivejšie rozdeliť náklady na

vykurovanie na základe jednotnej metodiky, namiesto spoliehania sa iba na podlahovú plochu alebo iné menej presné metódy.

Záver:

S poukazom na vyššie uvedené podnet Asociácie v časti, ktorou namietate nesúlad § 7 ods. 5, § 8 ods. 4 a 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. odkladám, keďže o ich nesúlade s § 18 ods. 11 zákona č. 657/2004 Z. z. a v tej súvislosti aj o ich nesúlade s vyššie uvedenými článkami ústavy a čl. 1 protokolu č. 1 k dohovoru už rozhodoval Ústavný súd. V nadväznosti na závery Ústavného súdu uvedené v náleze zo 6. mája 2026 Ministerstvo hospodárstva pripravilo návrh zákona, ktorým sa má zmeniť okrem iného aj znenie § 18 ods. 11 zákona č. 657/2004 Z. z. Vzhľadom na to podnet Asociácie odkladám aj pokiaľ ide o namietané ustanovenie § 5 ods. 2 vyhlášky č. 503/2022 Z. z., keďže predmetom vyššie uvedenej legislatívnej zmeny má byť znenie § 18 ods. 11 zákona č. 657/2004 Z. z., s ktorým má byť uvedené ustanovenie vyhlášky č. 503/2022 Z. z. v rozpore.

Pokiaľ ide o právnu úpravu rozpočítavania množstva dodaného tepla na vykurovanie podľa pomerových rozdeľovačov tepla, táto vychádza a je v súlade s vyššie uvedenými smernicami.

Ad b) namietaný nesúlad § 20 ods. 1 a 4 zákona č. 657/2004 Z. z.

V nadväznosti na Váš podnet Generálna prokuratúra na základe ustanovenia § 37 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov požiadala Ministerstvo hospodárstva (ako vecného gestora) o zaslanie stanoviska k namietanej právnej úprave.

Vo vzťahu k namietanému obmedzeniu možnosti odpájania jednotlivých bytov od systému centrálného zásobovania teplom podľa § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. Ministerstvo hospodárstva vo svojom stanovisku poukázalo na skutočnosť, že slovenská právna úprava transponovala príslušné ustanovenia európskej legislatívy, najmä smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (ďalej len „*smernica 2018/2001*“). Tá výslovne ustanovuje, že v prípade bytových domov možno právo na odpojenie od systému diaľkového vykurovania uplatniť iba na úrovni celej budovy a nie jednotlivých bytov. **Požiadavka Asociácie na umožnenie individuálneho odpájania bytových jednotiek by preto podľa Ministerstva hospodárstva bola v rozpore s právom Európskej únie.**

Vo vzťahu k namietanému § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. Ministerstvo hospodárstva vo svojom stanovisku uviedlo, že toto ustanovenie zahŕňa postupné zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov vo vykurovaní a chladení v súlade s čl. 23 a 24 smernice 2018/2001.

Na základe vyššie uvedeného Ministerstvo hospodárstva vo svojom stanovisku dospelo k záveru, že napadnuté ustanovenia § 20 ods. 1 a 4 zákona č. 657/2004 Z. z. sledujú legitímne ciele energetickej politiky štátu a sú v súlade so zámermi smernice 2018/2001. Navyše toto ministerstvo uviedlo, že smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711 z 13. júna 2024, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944, pokiaľ ide o zlepšenie koncepcie trhu s elektrinou v Únii, zostali vyššie uvedené články smernice 2018/2001 nedotknuté.

1. Vývoj právnej úpravy podmienok skončenia odberu tepla podľa § 20 zákona č. 657/2004 Z. z.

1.1. zákon č. 657/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2005

Podľa § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2005 skončiť odber tepla mohli odberateľ a konečný spotrebiteľ na základe zákona alebo dohodou.

Dôvody skončenia odberu tepla na základe zákona ustanovoval § 20 ods. 2 zákona č. 657/2004 Z. z. Tieto dôvody boli dva, a to ak dodávateľ tepla bez predchádzajúcej dohody s odberateľom a konečným spotrebiteľom zmenil teplonosnú látku alebo ak dodávateľ tepla ani po predchádzajúcej písomnej výzve odberateľa alebo konečného spotrebiteľa neodstránil nedostatky v kvalite, množstve a v spoľahlivosti dodávok tepla alebo neplnil podstatné náležitosti zmluvy o dodávke a odbere tepla, najmä parametre teplonosnej látky a hospodárnosť dodávky tepla.

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 657/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2005 skončiť odber tepla mohol odberateľ alebo konečný spotrebiteľ aj dohodou s dodávateľom, ak odberateľ alebo konečný spotrebiteľ uhradil dodávateľovi ekonomicky oprávnené náklady vyvolané odpojením odberateľa alebo konečného spotrebiteľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa.

Rozsah ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením sa odberateľa alebo konečného spotrebiteľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa a spôsob ich výpočtu mal ustanoviť všeobecne záväzný právny predpis vydaný Úradom pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „**Úrad**“). Týmto predpisom bola vyhláška Úradu č. 505/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje rozsah ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením sa odberateľa alebo konečného spotrebiteľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa a spôsob ich výpočtu účinná od 15. júna 2006.

1.2. zákon č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 99/2007 Z. z. (účinný od 1. apríla 2007)

Zákomom č. 99/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike a ktorým sa dopĺňa zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov sa s účinnosťou od 1. apríla 2007 zmenil § 20 ods. 3 zákona č. 657/2004 Z. z. tak, že skončiť odber tepla mohol odberateľ aj dohodou s dodávateľom, ak odberateľ uhradil dodávateľovi ekonomicky oprávnené náklady vyvolané odpojením odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa (čl. 1 bod 26.).

Napriek tomu, že zo znenia § 20 ods. 3 zákona č. 657/2004 Z. z. bol s účinnosťou od 1. apríla 2007 Z. z. vypustený končený spotrebiteľ (pozn. ako osoba, ktorá môže skončiť odber tepla aj dohodou s dodávateľom, pokiaľ uhradí dodávateľovi ekonomicky oprávnené náklady vyvolané odpojením konečného spotrebiteľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa), znenie § 20 ods. 1 a 4 zákona č. 654/2024 Z. z. zostali nezmenené. **To znamená, že aj konečný odberateľ mohol podľa právnej úpravy účinnej od 1. apríla 2007 skončiť odber tepla dohodou [§ 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z.] a rozsah ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením sa (okrem odberateľa) aj konečného spotrebiteľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa a spôsob ich výpočtu ustanovoval všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydal Úrad.**

1.3. zákon č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 309/2009 Z. z. (účinný od 1. septembra 2009)

Zákonom č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa s účinnosťou od 1. septembra 2009 v § 20 ods. 3 zákona č. 657/2004 Z. z. na konci pripojili vety, podľa ktorých ak dodávateľ tepla vo svojej dodávke tepla dodával viac ako 10 % a menej ako 60 % tepla vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie, odberateľ tepla mohol skončiť odber tepla len vtedy, ak zabezpečil dodávku tepla vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie v podiele o 20 % vyššom ako mal súčasný dodávateľ tepla. Ak dodávateľ tepla vo svojej dodávke tepla dodával viac ako 60 % tepla vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie, odberateľ tepla mohol skončiť odber tepla len vtedy, ak zabezpečil celú dodávku tepla, vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie s výnimkou tepla, ktoré vznikalo pri zapálení obnoviteľného zdroja energie fosílnym palivom (čl. IV bod 1.).

K vyššie uvedenému ustanoveniu sa v dôvodovej správe uvádza, že zákon č. 657/2004 Z. z. sa navrhuje doplniť tak, že sa upravujú podmienky skončenia odberu pri dodávke tepla, vyrobeného zo zariadenia z obnoviteľných zdrojov energie.

Vyššie uvedená vyhláška č. 505/2006 Z. z. bola s účinnosťou od 1. júla 2010 zrušená vyhláškou Úradu č. 283/2010 Z. z., ktorou sa ustanovoval rozsah ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením sa už len odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa a spôsob ich výpočtu, t. j. nie už konečného spotrebiteľa.

Pre úplnosť uvádzam, že uvedená vyhláška č. 283/2010 Z. z. bola zrušená s účinnosťou od 1. júla 2024 vyhláškou Úradu č. 146/2024 Z. z., ktorou sa ustanovuje rozsah ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením sa odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa a spôsob ich výpočtu.

1.4. zákon č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 100/2014 Z. z. (účinný od 1. mája 2014)

Zákonom č. 100/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov sa s účinnosťou od 1. mája 2014 ustanovenie § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. zmenilo tak, že odberateľ mohol skončiť odber tepla na základe zákona alebo dohodou (čl. I bod 41.).

K vyššie uvedenému ustanoveniu sa v dôvodovej správe uvádza, že doterajšia úprava v § 20 odseku 1 umožňovala konečnému spotrebiteľovi skončiť odber tepla. Konečný spotrebiteľ však nemal žiadny zmluvný vzťah s dodávateľom tepla a nemohol odber tepla skončiť.

1.5. zákon č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 282/2021 Z. z. (účinný od 1. augusta 2021)

Zákonom č. 282/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov sa s účinnosťou od 1. augusta 2021 v zákone č. 657/2004 Z. z.

- § 20 ods. 2 doplnil písmenom c), podľa ktorého odberateľ splní podmienky podľa odseku 4 a uhradí dodávateľovi ekonomicky oprávnené náklady vyvolané odpojením odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa (čl. I bod 5.),
- v § 20 za odsek 2 vložil nový odsek 3, podľa ktorého skončiť odber tepla môže odberateľ aj dohodou s dodávateľom, ak odberateľ splní podmienky podľa odseku 4 a uhradí dodávateľovi ekonomicky oprávnené náklady vyvolané odpojením odberateľa od sústavy

tepelných zariadení dodávateľa (čl. I bod 6.); doterajšie odseky 3 a 4 sa označili ako odseky 4 a 5,

- v § 20 ods. 4 sa vypustila prvá veta (čl. I bod 7.).

Vyššie uvedené zmeny boli prijaté na základe pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu poslancov Národnej rady s odôvodnením, že sa precizujú ustanovenia § 20 zákona č. 657/2004 Z. z. upravujúce podmienky skončenia odberu tepla z dôvodov výstavby zariadení na výrobu tepla využívajúcich vyšší podiel obnoviteľných zdrojov energie, a to tak, že sa jasne odkazuje na podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade vypovedania zmluvy o dodávke tepla bez toho, aby sa takáto výpoveď podmieňovala dohodou s doterajším dodávateľom tepla, pričom však ukončenie dodávky tepla dohodou aj naďalej zostane spôsobom, akým možno ukončiť zmluvu o dodávke tepla, a to pri zachovaní doterajších podmienok ustanovených zákonom.

1.6. zákon č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 363/2022 Z. z. (účinný od 1. decembra 2022)

Zákonom č. 363/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa (v čl. II bod 58. až 63.) s účinnosťou od 1. decembra 2022 v zákone č. 657/2004 Z. z.

- v § 20 ods. 2 zmenilo písmeno c) a tento odsek sa doplnil písmenom d) tak, že skončiť odber tepla na základe zákona možno okrem iného, ak objekt spotreby tepla nie je pripojený do sústavy tepelných zariadení dodávateľa z účinného centralizovaného zásobovania teplom a koncový odberateľ splní podmienky podľa odseku 4 [§ 20 ods. 2 písm. c)] a ak objekt spotreby tepla je pripojený do sústavy tepelných zariadení dodávateľa z účinného centralizovaného zásobovania teplom okrem účinného centralizovaného zásobovania teplom z obnoviteľných zdrojov a koncový odberateľ si zabezpečí teplo vyrobené výlučne z obnoviteľných zdrojov energie alebo odpadového tepla v decentralizovanom zdroji tepla, ak so skončením odberu tepla nie je spojené odpojenie objektu spotreby tepla od sústavy tepelných zariadení dodávateľa z účinného centralizovaného zásobovania teplom [§ 20 ods. 2 písm. d)],
- v § 20 sa zmenilo znenie odseku 3 tak, že ak je so skončením odberu tepla spojené odpojenie objektu spotreby tepla od sústavy tepelných zariadení dodávateľa, odberateľ môže skončiť odber tepla len vtedy, ak uhradí dodávateľovi ekonomicky oprávnené náklady vyvolané odpojením odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa,
- v § 20 ods. 4 sa slová „viac ako 10 % a menej ako 60 %“ nahradili slovami „menej ako 50 %“ a vypustila sa druhá veta,
- v 20 ods. 5 sa na konci pripojila veta, podľa ktorej ekonomicky oprávnené náklady vyvolané odpojením odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa zahŕňajú náklady, ktoré vznikli priamo v dôsledku fyzického odpojenia objektu spotreby tepla od sústavy tepelných zariadení dodávateľa, a náhradu neamortizovanej časti prostriedkov potrebných na výrobu a rozvod tepla odberateľovi, ktorý sa odpája od sústavy tepelných zariadení dodávateľa,
- § 20 sa doplnil odsekom 6, podľa ktorého koncový odberateľ môže skončiť odber tepla len na úrovni celého objektu spotreby tepla.

Vyššie uvedené zmeny § 20 zákona č. 657/2004 Z. z. sú v dôvodovej správe k zákonu č. 366/2022 Z. z. odôvodnené nasledovne:

Keďže podľa čl. 24 ods. 2 a 3 smernice 2018/2001 sú členské štáty povinné ustanoviť opatrenia a podmienky s cieľom umožniť odberateľom z centralizovaného zásobovania teplom, ktoré nemá povahu účinného centralizovaného zásobovania teplom odpojiť sa od systému centralizovaného zásobovania teplom (vypovedaním alebo úpravou zmluvy), ustanovuje sa, že odberateľ bude oprávnený skončiť odber tepla na základe zákona (a podružne výpoveďou podľa § 19 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z.), ak objekt spotreby tepla odberateľa nie je pripojený k účinnému centralizovanému zásobovaniu teplom a sú splnené podmienky podľa odseku 4.

Keďže čl. 21 ods. 6 smernice 2018/2001 ukladá členským štátom zaviesť podporný rámec na presadzovanie a uľahčenie rozvoja samospotreby energie z obnoviteľných zdrojov energie, ustanovuje sa, aby aj koncoví odberatelia pripojení k účinnému centralizovanému zásobovaniu mali možnosť vybudovať si decentralizovaný zdroj tepla využívajúci obnoviteľné zdroje energie alebo odpadové teplo, ak zároveň zostanú pripojení do účinného centralizovaného zásobovania teplom. Právo skončiť odber tepla z účinného centralizovaného zásobovania teplom umožní koncovému odberateľovi ukončiť zmluvu o dodávke a odbere tepla s dodávateľom z účinného centralizovaného zásobovania teplom a podľa potreby s ním uzavrieť novú zmluvu o dodávke a odbere tepla, ktorá mu zabezpečí teplo aj v čase, keď decentralizovaný zdroj nebude v prevádzke (najmä v zimnom období). Uvedené umožní plne využiť potenciál obnoviteľných zdrojov a odpadového tepla bez toho, aby sa súčasne zvyšovala spotreba fosilných palív z tretích štátov v podobe inštalácie doplnkových zdrojov tepla na zemný plyn.

Vzhľadom na to, že so skončením odberu tepla (na základe zákona alebo dohodou) môže byť spojené aj fyzické odpojenie objektu spotreby tepla od sústavy tepelných zariadení dodávateľa, v súlade s čl. 24 ods. 2 smernice 2018/2001, ako aj doterajšou praxou sa ustanovuje ako podmienka skončenia odberu tepla úhrada ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa.

Vzhľadom na obmedzenie možností skončenia odberu tepla len na systémy centralizovaného zásobovania teplom, ktoré nemajú povahu účinného centralizovaného zásobovania teplom, bolo potrebné upraviť aj podmienky skončenia odberu tepla podľa § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. Za účinné centralizované zásobovanie teplom sa považuje centralizované zásobovanie teplom, ktorým sa okrem iného zabezpečuje rozvod tepla vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie v podiele aspoň 50 %, preto by mala byť táto hranica určujúca aj pre posudzovanie splnenia podmienok skončenia odberu tepla podľa uvedeného ustanovenia.

Pojem ekonomicky oprávnené náklady vyvolané odpojením odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa sa spresnil v súlade s čl. 24 ods. 2 smernice 2018/2001 tak, že ide o náklady priamo vzniknuté v dôsledku fyzického odpojenia objektu spotreby tepla od sústavy tepelných zariadení dodávateľa a náhradu neamortizovanej časti prostriedkov potrebných na výrobu a rozvod tepla odberateľovi, ktorý sa plánuje odpojiť.

Napokon nový odsek 6 v § 20 zákona č. 657/2004 Z. z. je v dôvodovej správe k zákonu č. 366/2022 Z. z. odôvodnený nasledovne transpozíciou čl. 24 ods. 7 smernice 2018/200, ktorý ustanovuje, že v prípade bytových domov sa odpojenie od centralizovaného zásobovania teplom môže uplatniť iba na úrovni celej budovy v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi o bývaní. **Najmä v prípade bytových domov ide o celý bytový dom, a nie jednotlivé byty.**

2. Nálezy Ústavného súdu

Ústavný súd rozhodoval o súlade § 20 ods. 3 a 4 zákona č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 100/2014 Z. z. už dvakrát. V oboch prípadoch to bolo v spojení s § 12 ods. 10 zákona č. 657/2004 v znení zákona č. 100/2014 Z. z. Konkrétne Ústavný súd na základe návrhu skupiny poslancov Národnej rady, ktorý mu bol doručený

2.1. dňa 29. júna 2015, rozhodoval o súlade § 12 ods. 10 v spojení s § 12 ods. 9 a § 20 ods. 3 a 4 zákona č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 100/2014 Z. z. s čl. 20 ods. 1 až 3 ústavy; v tomto konaní Ústavný súd rozhodol nálezom sp. z. PL. ÚS 42/2015-105 zo 7. októbra 2015 (ďalej len „**nález PL. ÚS 42/2015**“);

2.2. dňa 31. októbra 2018, rozhodoval o súlade § 12 ods. 10 v spojení s § 12 ods. 9 a § 20 ods. 3 a 4 zákona č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 100/2014 Z. z. s čl. 35 ods. 1 a 2, čl. 51 ods. 1 a čl. 55 ods. 1 a s čl. 46 ods. 1 ústavy; v tomto konaní Ústavný súd rozhodol nálezom sp. z. PL. ÚS 6/2019-78 zo 18. novembra 2020 (ďalej len „**nález PL. ÚS 6/2019**“).

Pre úplnosť uvádzam, že podľa § 12 ods. 10 zákona č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 100/2014 Z. z. pri výstavbe sústavy tepelných zariadení na vymedzenom území bol dodávateľ v konaní podľa osobitného predpisu dotknutým orgánom, ktorého stanovisko bolo záväzné. Dodávateľ tepla mal súčasne postavenie účastníka konania podľa osobitného predpisu, ak sa povoľovala výstavba sústavy tepelných zariadení alebo jej časti na vymedzenom území dodávateľa zo zdroja tepla v centralizovanom zásobovaní teplom.

V oboch vyššie uvedených prípadoch Ústavný súd návrhom skupiny poslancov Národnej rady nevyhovел.

2.1. nález PL. ÚS 42/2015

V návrhu skupina poslancov Národnej rady stručne zhrnuté namietala, že v zmysle čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje a nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných. Zákonom č. 100/2014 Z. z. bolo podľa navrhovateľov prijaté také znenie § 12 ods. 10 zákona č. 657/2004 Z. z., ktoré v spojení s § 20 ods. 3 a 4 tohto zákona predstavovalo ukážkový príklad vytvorenia možnosti na zneužívanie vlastníckeho práva zo strany doterajších dodávateľov tepla. Podľa navrhovateľov zákon č. 657/2004 Z. z. stanovoval pre spôsob skončenia odberu tepla také podmienky, ktoré nepochybne nespravodlivo zvýhodňovali jedného z kontrahentov (dodávateľa) a mimoriadne zaťažovali druhú zmluvnú stranu (odberateľa), čím sa nepochybne vytváral nevyvážený pomer síl účastníkov zmluvy. Uvedené podľa navrhovateľov platilo už vo vzťahu k samotnému ustanoveniu § 12 ods. 10 zákona č. 657/2004 Z. z., čo bolo zosilnené aj ustanoveniami § 12 ods. 9 a § 20 ods. 3 a 4 tohto zákona.

Podľa Ústavného súdu namietané ustanovenie § 12 ods. 10 zákona č. 657/2004 Z. z., či už samo osebe, alebo v spojení s ustanovením § 12 ods. 9, či s ustanoveniami § 20 ods. 3 a 4 tohto zákona nebolo v príčinnej súvislosti s ustanoveniami čl. 20 ods. 1, 2 alebo ods. 3 ústavy. V odôvodnení nálezu PL. ÚS 42/2015 Ústavný súd uviedol, že príčinnú súvislosť medzi týmito právnymi normami vykonštruovali navrhovatelia svojimi extenzívnymi úvahami o príčinách a dôsledkoch namiesto toho, aby sa zaoberali otázkou o potenciálnej súvislosti ustanovení tohto zákona s niektorým zo základných procesných práv. Navrhovatelia nepresvedčili Ústavný súd o porušení čl. 20 ústavy namietaným § 12 ods. 10 zákona č. 657/2004 Z. z. ani v spojení s ďalšími označenými ustanoveniami tohto zákona.

K argumentácii navrhovateľov ohľadom porušenia vlastníckeho práva odberateľov tepla z dôvodu sťaženia ich prístupu k vlastníctvu, ak sa rozhodnú postaviť si vlastnú sústavu tepelných zariadení (napríklad domovú kotelňu), ktorá sa stáva ich vlastníctvom, Ústavný súd v odôvodnení nálezu PL. ÚS 42/2015 uviedol, že čl. 20 ods. 1 ústavy nie je právnym základom oprávňujúcim osobu na pridelenie majetku od štátu. Čl. 20 ods. 1 ústavy sa vlastníkovi priznáva len ochrana majetku, ktorý nadobudol v súlade s platným právnym poriadkom (PL. ÚS 33/95). Tento článok ústavy nevyhlasuje za základné ľudské právo vlastníctvo samotné, ale právo byť vlastníkom, t. j. právo nadobúdať vlastníctvo. Uvedené ustanovenie ústavy bolo potrebné vykladať tak, že každý má právo vlastníť majetok, ktorý nie je z tohto vlastníctva ústavou alebo zákonom vylúčený (PL. ÚS 38/95). Ústavný súd v odôvodnení nálezu PL. ÚS 42/2015 tiež uviedol, že tento jeho právny názor (ktorým sa účel ochrany vlastníka podľa čl. 20 ústavy identifikuje s osobou, ktorá naozaj je vlastníkom, a nie aj s tými, ktorí sa usilujú o nadobudnutie vlastníctva) je konformný s právnym názorom Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „*ESLP*“), podľa ktorého vlastnícke právo zaručené čl. 1 protokolu č. 1 k dohovoru nezahŕňa právo nadobudnúť majetok (Marckx Case, séria A, 1979, č. 31; Van der Musselle Case, séria A, 1983, č. 70).

2.2. nález PL. ÚS 6/2019

V návrhu skupina poslancov Národnej rady stručne zhrnuté namietala obmedzujúci zásah napadnutej právnej úpravy do základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 35 ods. 2 a čl. 51 ods. 1 ústavy, keďže jej uplatnením malo dochádzať k nastoleniu nerovnovážnej a nerovnakej pozície jednotlivých dodávateľov tepla na trhu. Dodávatelia, ktorí mali existujúce zmluvné vzťahy s odberateľmi (súčasní dodávatelia), mali zároveň z tohto titulu konkurenčný náskok voči ostatným subjektom, ktoré boli síce držiteľmi povolenia na výrobu tepla, výrobu tepla a rozvod tepla alebo rozvod tepla, avšak ich prístup k odberateľom (tzn. prístup na trh) mohol byť v dôsledku mechanizmu, zavedeného napadnutou právnou úpravou, zablokovaný. Podľa skupiny poslancov napadnutá právna úprava na jednej strane poskytovala konkurenčnú výhodu jednej skupine podnikajúcich subjektov (súčasným dodávateľom tepla) a na strane druhej znevýhodňovala pozíciu druhej skupiny podnikajúcich subjektov (potenciálnych nových dodávateľov tepla). Zákonný mechanizmus skončenia odberu tepla na základe dohody odberateľa tepla so súčasným dodávateľom tepla, zavedený napadnutou právnou úpravou, poskytoval súčasným dodávateľom tepla neprimerané privilégia, ktorými mohli zneužívať svoju pozíciu na trhu v oblasti tepelnej energetiky na úkor ostatných podnikajúcich subjektov. Napadnutá právna úprava tým podľa navrhovateľov zapríčiňovala pokrivenie trhových mechanizmov a negatívne ovplyvňovala trhové hospodárstvo ako celok, čím podľa skupiny poslancov dochádzalo aj k zásahu do funkčných princípov trhovej ekonomiky chránených čl. 55 ods. 1 ústavy.

Nesúlad napadnutej právnej úpravy so základným právom na súdnu a inú právnú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy podľa skupiny poslancov spočíval v odňatí možnosti procesných práv odberateľov tepla v rámci správneho (stavebného) konania, keďže konanie, resp. jeho výsledok, nezávisel od rozhodnutia nestranného a nezávislého štátneho (správneho) orgánu, ale bol determinovaný rozhodnutím súkromného subjektu, ktorý mal navyše vlastný ekonomický záujem na výsledku samotného konania, a tak bránil vytvoreniu konkurenčného vzťahu, resp. konkurenčného prostredia na trhu.

Keďže Ústavný súd v náleze PL. ÚS 6/2019 dospel k záveru, že uplatňovaním napadnutej právnej úpravy dochádzalo k zásahu do základného práva podnikat', pristúpil k preskúmaniu,

či napadnutá právna úprava spĺňa podmienky ústavne a medzinárodnoprávne konformného obmedzenia výkonu tohto základného práva. V nadväznosti na to Ústavný súd dospel k záveru, že napriek tomu, že namietanou právnou úpravou dochádzalo k zásahu do práva podnikat', tento zásah, resp. obmedzenie sledoval **legitímny cieľ** (bezpečnosť prevádzky tepelnej infraštruktúry a spoľahlivosť sústavy tepelných zariadení) a predstavoval **rozumný prostriedok** na jeho dosiahnutie. Nešlo o iracionálne ani svojvoľné obmedzenie vstupu potenciálnych nových dodávateľov tepla na trh v odvetví tepelnej infraštruktúry.

K namietanému nesúladu napadnutej právnej úpravy s ústavnými princípmi sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky podľa čl. 55 ods. 1 ústavy Ústavný súd v odôvodnení nálezu PL. ÚS 6/2019 uviedol, že základom trhového hospodárstva a s ním späté hospodárskej súťaže je voľnosť vstupu na trh a rovnosť pravidiel správania na trhu pre všetkých účastníkov hospodárskej súťaže. Vstup na trh je súčasťou ústavou zaručeného práva podnikat' a uskutočňovať ním zárobkovú činnosť, pretože v trhovom hospodárstve je podľa čl. 35 ods. 1 ústavy podstatné uplatnenie práva na trhu (II. ÚS 70/97, I. ÚS 55/00, PL. ÚS 20/2014).

Z citovanej judikatúry Ústavného súdu pritom vyplýva zjavná spätosť referenčného postavenia čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 55 ústavy v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Platí to aj napriek tomu, že z čl. 55 ústavy in abstracto nemožno odvodzovať subjektívne práva (PL. ÚS 13/97). Základné právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť sa totiž priznáva osobám ako právny prostriedok rozvoja trhovej ekonomiky (II. ÚS 70/97, PL. ÚS 20/2014). Vzhľadom na konštatovanú spätosť základného práva podnikat' zaručeného čl. 35 ods. 1 ústavy s princípmi zakotvenými v čl. 55 ústavy pri prieskume posudzovanej právnej úpravy Ústavný súd, berúc do úvahy nevyhovujúci výrok vo vzťahu k namietanému nesúladu napadnutej právnej úpravy so základným právom podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 35 ods. 2 a čl. 51 ods. 1 ústavy, nevyhovел ani návrhu skupiny poslancov na vyslovenie nesúladu ustanovení § 12 ods. 10 v spojení s § 12 ods. 9 a § 20 ods. 3 a 4 zákona č. 657/2004 Z. z. s čl. 55 ods. 1 ústavy.

Podľa Ústavného súdu napadnutá právna úprava nezbavovala odberateľov tepla možnosti byť účastníkom správneho konania týkajúceho sa výstavby sústavy tepelných zariadení na vymedzenom území, resp. týkajúceho sa povolenia na výstavbu vlastnej sústavy tepelných zariadení, a ani ich nezbavovala žiadnych ich procesných práv v tomto konaní. To, že súčasnému dodávateľovi tepla priznávala napadnutá právna úprava v správnom konaní týkajúcom sa výstavby sústavy tepelných zariadení na vymedzenom území postavenie dotknutého orgánu, ktorého stanovisko bolo záväzné, nespochybňovalo udržateľnosť uvedeného tvrdenia, keďže stanovisko súčasného dodávateľa tepla sa malo týkať výlučne posúdenia bezpečnosti a prevádzkovej schopnosti tepelnej infraštruktúry, prostredníctvom ktorej sa mala primerane zabezpečiť dodávka tepla na danom území. V prípade prekročenia takto vymedzenej pôsobnosti súčasného dodávateľa tepla ako dotknutého orgánu v uvedenom správnom konaní odberateľa tepla mali možnosť podať námietky proti obsahu daného stanoviska súčasného dodávateľa tepla, o ktorých rozhodoval nadriadený orgán. Podľa Ústavného súdu napadnutá právna úprava neobmedzovala základné právo odberateľov tepla na prístup k orgánu inej právnej ochrany ani ich prípadný prístup k súdu.

3. Ústavnoprávne posúdenie namietaných podmienok skončenia odberu tepla podľa § 20 zákona č. 657/2004 Z. z.

V podnete zo 4. januára 2026 uvádzate, že zákonom č. 100/2014 Z. z. bolo v § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. vypustené zákonné oprávnenie konečného spotrebiteľa – vlastníka bytu alebo nebytového priestoru – ukončiť odber tepla z centrálného zdroja. Tým, že nové znenie § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. umožňuje ukončiť odber tepla výlučne „odberateľovi“ (správcovi, spoločenstvu), došlo podľa Vášho názoru k popretiu individuálnych práv vlastníkov. V dôsledku toho táto právna úprava má predstavovať zásah do ústavne garantovaného vlastníckeho práva, slobody podnikania, práva na ochranu spotrebiteľa, ako aj do zásady proporcionality a zákazu svojvoľnosti podľa čl. 1 ods. 1 ústavy.

V nadväznosti na vyššie uvedenú námietku Asociácie poukazujem na to, že zákonom č. 100/2014 Z. z. sa v § 2 zákona č. 657/2004 Z. z. zmenilo, resp. upresnilo aj vymedzenie pojmov dodávateľ, odberateľ a konečný spotrebiteľ, a to v súvislosti s doplnením definície koncového odberateľa [v § 2 písm. s) zákona č. 657/2004]. Súčasne sa vymedzenie konečného spotrebiteľa rozšírilo aj na fyzické osoby a právnické osoby pri výrobe tepla v centrálnom zdroji tepla v budove.

Podľa § 2 písm. d) až f) a s) zákona č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 100/2014 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie

- dodávateľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je držiteľom povolenia na výrobu tepla, výrobu tepla a rozvod tepla alebo rozvod tepla alebo sa na ňu vzťahuje oznamovacia povinnosť podľa § 11 a ktorá dodáva teplo odberateľovi [v § 2 písm. d)],
- odberateľom koncový odberateľ alebo fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá dodané teplo využíva na rozvod tepla [v § 2 písm. e)],
- konečným spotrebiteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá teplo rozpočítané koncovým odberateľom alebo fyzickou osobou alebo právnickou osobou, ktorá vykonáva činnosť podľa § 1 ods. 3 písm. c) využíva výlučne na vlastnú spotrebu [v § 2 písm. f)],
- koncovým odberateľom odberateľ, ktorý dodané teplo využíva na vlastnú spotrebu alebo dodané teplo rozpočítava konečným spotrebiteľom [v § 2 písm. s)].

Z vyššie uvedené vyplýva, že podľa zákona č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 100/2014 Z. z. dodávateľ dodáva teplo odberateľovi, t. j.

a) koncovému odberateľovi, t. j.

aa) odberateľovi, ktorý dodané teplo využíva na vlastnú spotrebu, alebo

ab) odberateľovi, ktorý dodané teplo rozpočítava konečným spotrebiteľom, t. j.

- osobe, ktorá rozpočítané teplo využíva výlučne na vlastnú spotrebu, alebo

b) subjektu využívajúcemu dodané teplo na jeho rozvod.

Podľa zákona č. 657/2004 Z. z. v znení účinnom do 30. apríla 2014 (pozn. t. j. do nadobudnutia účinnosti zákona č. 100/2014 Z. z.) sa na účely tohto zákona rozumela

- dodávateľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá bola držiteľom povolenia na rozvod tepla alebo sa na ňu vzťahovala oznamovacia povinnosť podľa § 11 a ktorá dodáva teplo odberateľovi alebo množstvo dodaného tepla rozpočítava konečnému spotrebiteľovi [§ 2 písm. d)],
- odberateľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá dodané teplo využívala na vlastnú spotrebu alebo na rozvod tepla alebo množstvo dodaného tepla rozpočítavala konečnému spotrebiteľovi [§ 2 písm. e)],
- konečným spotrebiteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej dodávateľ dodával teplo priamo alebo ktorej dodávateľ alebo odberateľ množstvo dodaného tepla rozpočítaval a ktorý dodané teplo využíval výlučne na vlastnú spotrebu [§ 2 písm. f)].

Z vyššie uvedené vyplýva, že podľa zákona č. 657/2004 Z. z. v znení účinnom do 30. apríla 2014 dodávateľ

- a) dodával teplo odberateľovi, t. j. subjektu ktorý
 - aa) dodané teplo využíval na vlastnú spotrebu,
 - ab) dodané teplo využíval na rozvod tepla alebo
 - ac) množstvo dodaného tepla rozpočítaval konečnému spotrebiteľovi,
- b) množstvo dodaného tepla rozpočítaval konečnému spotrebiteľovi, pričom konečným spotrebiteľom sa rozumel subjekt, ktorý využíval dodané teplo na vlastnú spotrebu a ktorému
 - ba) dodávateľ dodával teplo priamo, alebo
 - bb) dodávateľ alebo odberateľ množstvo dodaného tepla rozpočítaval.

Z podnetu Asociácie vyplýva, že ste názoru, že pôvodné znenie § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. (t. j. do jeho novelizácie zákonom č. 100/2014 Z. z.) priznávalo vlastníkom bytov a nebytových priestorov postavenie samostatného subjektu, ktorý rozhoduje o ukončení odberu tepla.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. dodávka tepla sa uskutočňuje na základe písomnej zmluvy o dodávke a odbere tepla medzi dodávateľom a odberateľom.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že konečný spotrebiteľ, ktorému sa rozpočítavajú náklady za teplo na vykurovanie v bytovom dome s centrálnym zásobovaním teplom, neuzatváral samostatne zmluvu s dodávateľom tepla.

Podľa zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon č. 182/1993 Z. z.**“) súčasťou správy bytového domu, ktorú vykonáva spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome (ďalej len „**spoločenstvo**“) alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba, s ktorou vlastníci bytov a nebytových priestorov uzatvoria zmluvu o výkone správy (ďalej len „**správca**“), je aj obstarávanie služieb a tovaru, ktorými správca alebo spoločenstvo zabezpečuje pre vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome služby spojené s užívaním bytu alebo nebytového priestoru [§ 6 ods. 2 písm. b)]. Spoločenstvo a správca sú povinní vykonávať správu domu samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome (§ 9 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z.).

To znamená, že spoločenstvo alebo správca zabezpečuje pre vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome aj dodávku tepla na vykurovanie bytov a nebytových priestorov. Odberným miestom tepla pre celý bytový dom je tzv. päta domu, odkiaľ sa ďalej teplo dodáva do jednotlivých bytov a nebytových priestorov prostredníctvom spoločných rozvodov. **Jednotlivý vlastník bytu alebo nebytového priestoru tak nemôže sám ukončiť odber tepla, či už z dôvodov ustanovených zákonom č. 657/2004 Z. z. a alebo dohodou, ktorú by samostatne uzavrel s dodávateľom len pre svoj byt a prípadne následne uzavrieť len pre svoj byt zmluvu s iným dodávateľom tepla.** Toto oprávnenie nemal vlastník bytu a nebytového priestoru ani pred prijatím zákona č. 100/2014 Z. z. Vzhľadom na to možno dospieť záveru, že namietaná zmena znenia § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. (vykonaná zákonom č. 100/2014 Z. z.) bola opodstatnená a bola ňou odstránená legislatívna nepresnosť, ktorá nebola v súlade s právnou úpravou zmluvných vzťahov v oblasti dodávok tepla.

S poukazom na vyššie uvedené zmenou znenia § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. vykonanou zákonom č. 100/2014 Z. z. ani **nemohlo dôjsť k Asociácii namietaným zásahom**

do práv spotrebiteľa a ani do existujúceho vlastníckeho práva vlastníkov bytov. To znamená, že touto právnou úpravou nedošlo k jeho obmedzeniu, odňatiu ani k zásahu do jeho podstaty a zmyslu. Keďže tvrdené oprávnenie bolo zrejme výsledkom nesystematického výkladu pôvodného znenia zákona č. 657/2004 Z. z. ani nemohlo ísť o nárok chránený ústavou alebo dohovorom. To znamená, že namietaná právna úprava ani nebola spôsobilá zasiahnuť do legitímnych očakávaní vlastníkov bytov. *Prokuratúra ignoruje skutočnosť, že do roku 2014 sa od CZT odpojilo cca 30 000 bytov.*

Vo vzťahu k domom, ktoré sú centrálné zásobované teplom, je potrebné dodať, že centrálné zásobovanie teplom je obvykle navrhované a aj vypočítané na všetky byty a nebytové priestory v dome. Bytový dom je v takom prípade vykurovaný ako jeden celok, pričom zdroj aj rozvody sú dimenzované na kapacitu potrebnú pre všetky priestory domu. Bytový dom tak nemožno posudzovať ako súbor celkom samostatných bytových a nebytových jednotiek. Každé odpojenie od centrálného zásobovania teplom má negatívny finančný dosah na tých, ktorí zostávajú pripojení, a môže ovplyvniť technické parametre celej sústavy vykurovania.

Pokiaľ ide o Asociáciou namietané znenie § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 363/2022 Z. z. považujem za potrebné uviesť, že podľa právnej úpravy zákona č. 657/2004 Z. z. v znení účinnom do 31. augusta 2009, t. j. do nadobudnutia účinnosti zákona č. 309/2009 Z. z., jedna z podmienok skončenia odberu tepla dohodou odberateľa s dodávateľom bola ustanovená tak, že pokiaľ dodávateľ tepla vo svojej dodávke tepla dodával viac ako 10 % a menej ako 60 % tepla vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie, odberateľ tepla mohol skončiť odber tepla len vtedy, ak zabezpečil dodávku tepla vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie v podiele o 20 % vyššom ako má súčasný dodávateľ tepla. Pokiaľ dodávateľ tepla vo svojej dodávke tepla dodával viac ako 60 % tepla vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie, odberateľ tepla mohol skončiť odber tepla len vtedy, ak zabezpečil celú dodávku tepla, vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie s výnimkou tepla, ktoré vznikalo pri zapálení obnoviteľného zdroja energie fosílnym palivom.

To znamená, že pokiaľ je v § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. v znení zákona č. 309/2009 Z. z. podmienka pre skončenie odberu tepla ustanovená tak, že ak dodávateľ tepla vo svojej dodávke tepla dodáva menej ako 50 % tepla vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie, odberateľ tepla môže skončiť odber tepla len vtedy, ak zabezpečí dodávku tepla vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie v podiele o 20% vyššom ako má súčasný dodávateľ tepla, ide v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou o podmienku „miernejšiu“.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti už judikoval, že vykurovanie je nielen otázkou expertnou, ale aj otázkou verejnej politiky v energetike a pri posudzovanom zásahu do namietanej právnej úpravy konštatoval, že zásah v danom prípade do práva podnikat', resp. jeho obmedzenie sleduje **legitímny cieľ** spočívajúci v zachovaní bezpečnosti prevádzky tepelnej infraštruktúry a spoľahlivosti sústavy tepelných zariadení a predstavuje **rozumný prostriedok** na jeho dosiahnutie. Nejde tak o iracionálne alebo svojvoľné obmedzenie vstupu potenciálnych nových dodávateľov tepla na trh v odvetví tepelnej infraštruktúry.

Aj s poukazom na vyššie uvedené možno oblasť dodávok tepla, najmä v systémoch o zabezpečenie súhlasy s bezpečnosťou, nemožno zafasť ako výsadu jednotlivých dodávateľov odberateľov, čo si vyžaduje určitú mieru regulácie a koordinácie, ktorá presahuje individuálne záujmy jednotlivých vlastníkov.

Záver:

Na základe vyššie uvedeného konštatujem, že namietaná právna úprava ustanovenia § 20 ods. 1 a 4 zákona č. 657/2004 Z. z. je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľná.

S poukazom na vyššie uvedené Váš podnet zo 4. januára 2026 odkladám.

S úctou

JUDr. Karolína Staroňová
prokurátorka